

Cseresnyés Péter
államtitkár úr részére

Tárgy: Informatikai Vállalkozások
Szövetségének javaslata a
szakképzési rendszer
átalakítására

Nemzetgazdasági Minisztérium
Munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkárság
1054 Budapest, Kálmán Imre utca 2.

Tisztelt Államtitkár Úr!

A digitális gazdaság ma már nem különül el a hagyományos gazdaságtól, hanem transzformálja azt. Ma már csak egyetlen gazdaság van és az digitális. A hagyományos mesterségek éppen a digitális technológiáknak köszönhetően élhetnek reneszánszot részben az új, lényegesen célzottabb értékesítési lehetőségeknek, részben az új, fizetőképes keresletnek köszönhetően.

Természetesen a digitális transzformáció együtt jár a munkaerő-piaci igények változásával, átalakulásával is. Egyre gyorsuló ütemben új, főként digitális technológiára, rendszerekre épülő szakmák jelennek meg, miközben a hagyományos szakmák is átalakulnak, digitális platformra térnek át. A változás motorja a jelentős hatékonyság növekedés, amely a digitális átállással elérhető. Ebből következőleg a digitális átállást halogató, arra nem felkészült vállalkozások jelentős verseny hátrányba kerülnek.

A képzési szerkezet az exponenciálisan gyorsuló változásra – természetes tehetetlenségéből fakadóan - késéssel reagált és így a képzési kínálat és kibocsájtás, valamint a munkaerő-piaci igények között egyre távoluló tartalmi és mennyiségi rés nyílt. A hagyományos visszacsatolási mechanizmusok ráadásul nem is képesek a gyors ciklusú igényváltozásokra reagálni.

Az IVSZ célja az informatika, az infó-kommunikáció terjedésének elősegítése a hazai ipar és társadalom fejlődésének elősegítése, a versenyképesség megőrzése érdekében. Az átfogó célokat több terület összehangolt fejlesztésével lehet csak elérni. A szakemberek képzése, továbbképzése ugyanakkor az ágazat legégetőbb problémája és a fejlődés legnagyobb gátja.

Az IVSZ az igen inspiráló beszélgetés után Önnel és Bruckner főosztályvezető úrral az alábbi szakmai javaslatokat kínálja megfontolásra Államtitkár Úr részére:

I. Szakmaszerkezet kialakítása

A szakképzés és a felnőttképzés (és a felsőoktatás) a valós és folyamatosan növekvő munkaerő-piaci igényeket nem követi a képzési kibocsájtás növelésével. A 22.000 főt meghaladó munkaerő-piaci igény jelentős mértékben lefedhető lenne középfokú végzettséget biztosító képzésekkel is, de a valóban felvehető és elhelyezkedni képes munkaerőnek csak egy elenyésző töredékét képi ki a szakképzési és felnőttképzési rendszer. Ennek oka nem elsősorban a kapacitás hiány, hanem a nem kellően

megalapozott, valós piaci adatokat tükröző szakmaszerkezeti döntéshozatali mechanizmus, amely még mostanában is informatikai képzési helyek leépítéséről, felszámolásáról dönt. (Pl. többek között: Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégium Debrecenben, amely átalakul Kratochvil Károly Honvéd Középiskolává).

Az iskolarendszerű szakképzés mellett az iskolarendszeren kívüli képzések szerkezete még nagyobb aggodalomra ad okot az informatika terén, különösen a támogatott képzések vonatkozásában.

Javaslatok:

- a. *A szakmaszerkezeti döntéseket megalapozó MKIK (GVI) tanulmányok véleményezése az ágazati képviseletet ellátó IVSZ-szel.*
- b. *Az ágazatra vonatkozó valós munkaerő-piaci igények becsatornázása a piaci alapon meghirdetett állásajánlatokat is figyelembe véve, amelyek gyűjtésének szervezését az IVSZ felvállalja.*
- c. *A még létező informatikai képzési kapacitások kihasználtságának feltérképezése.*

- II. Ugyan az OKJ felülvizsgálati folyamat már előrehaladott állapotban van és általában jó irányban mozdult el, mégis, a nagyobb munkaerő-piaci megfelelés indokoltá teszi a tartalmi és kimeneti követelmények továbbfejlesztését, a frissítési, megújítási folyamatok és eljárások ütemének gyorsítását.

Javaslatok:

- a. *A szakmaterület jellegéből adódóan javasoljuk az egyéb szakmacsoportoktól, illetve szakképesítésektől eltérően a gyakoribb, rendszeresebb felülvizsgálatot, aktualizálást.*
- b. *Javasoljuk a képzési tartalmak nagyobb arányú támaszkodását az elterjedt ipari képezésekre, azok képzési tartalmának beépítésével.*
- c. *A képzési tartalmi magját alkotó szakismeretek mellett a kapcsolódó, ún: softskill-ek, kulcskompetenciák fejlesztése is nagyobb teret kell, hogy kapjon. Így elsősorban az idegen-nyelvi képzés, a projekt- és csoport munka, problémamegoldó készség, valamint az ágazatban leggyakrabban alkalmazott feladat megoldási módszertanok: Scrum, Waterfall, Lean, stb. Az IVSZ felajánlja, hogy igény esetén kidolgozza a kiegészítő tartalmak beépítésének tervét, órakeretét az informatikai szakmák esetén.*
- d. *Javasoljuk továbbá az informatikai képzést nyújtó oktatók képzésének frissítését, az oktatók számára, az új technológiákra épülő tartalmú továbbképzés biztosítását.*
- e. *Az informatikai szakmák tartalmi felülvizsgálatához kapcsolódóan javasoljuk figyelembe venni az EQF keretén belül kialakítandó ISQ-k (International Sectoral Qualification) rendszerhez való csatlakozás lehetőségét.*

- III. Az ágazati és képző intézményi visszajelzések azt mutatják, hogy a kötelező gyakorlati képzés megszervezése döntően a képző intézményekre marad és vállalkozások nem

vonhatók be jelen feltételek mellett a gyakorlati képzések megszervezésébe. Ennek fő oka, hogy a képzési időszakban elosztott, alkalmanként nagyon rövid gyakorlati időszakok a vállalkozások folyamataiba nem építhetők be gazdaságosan. A fizikai beléptetés, balesetvédelmi és biztonsági oktatás, egyéb logisztika mellett egy hét alatt nem jut idő érdemi gyakorlati képzési feladatok ellátására. Az első évesek gyakorlati képzése pedig praktikus okokból túl korai a vállalkozások számára. A szakmai képzés korai szakaszában a gazdaság szereplőinél gyakorlati idejüket töltő tanulók, a feladatok jellegéből adódóan nem képesek megfelelő mértékben bekapcsolódni a tényleges munkakörökbe, feladatellátásokba és így megfelelő gyakorlati tapasztalatra szert tenni. Ezen fő okok mellett további eljárási és logisztikai nehézségek tartják vissza a vállalkozásokat a nagyobb mérvű szerepvállalástól, de ezek nem feloldhatatlanok.

Javaslatok:

- a. *Az IVSZ javasolja az informatika szakképesítések szakmai gyakorlati képzésének újragondolását és annak átalakítását. A gyakorlati képzés nehézségeinek feloldására az IVSZ javasolja az informatikai szakképesítések gyakorlati óraszámainak tömbösítését, az eljárási követelmények felülvizsgálatát, illetve üzemek feletti taniroda jellegű gyakorlati képző helyek kialakítását az MKIK-val együttműködve.*
- b. *Az IVSZ javasolja a gyakorlati képzéshez kapcsolódó juttatások felülvizsgálatát.*

- IV. Az informatika szakmacsoportba tartozó szakképesítéseken túl az egyes szakmák technológiai folyamatai is állandó változáson/fejlődésen mennek keresztül, amely során az informatika (mint a hétköznapi egyéb területein is) egyre nagyobb teret hódít. A technológiai fejlődés következményeként a nem informatikai szakemberek digitális alapkészségének jelentősége is nő, felértékelődik. A nem informatikai ágazatokon belül is informatikai folyamatirányítási rendszerek, résztechnológiák biztosítják a hatékonyság növelését, az egyéb ágazatokhoz, kereskedelmi rendszerekhez, értékesítési-, beszerzési csatornákhöz való kapcsolódás lehetőségét. A digitális elemekkel nem támogatott szakmai tevékenység nem talál piacot és nem képes lépést tartani a hazai, vagy nemzetközi konkurenciával.

Javaslatok:

- a. *A szakképzés során a szakma-specifikus informatikai ismerteken kívül az alap digitális kompetenciák fejlesztésére is nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Minden szakma esetében biztosítani kell a szükséges mértékű digitális írástudás készségfejlesztést, amelyre a jelenlegi közismereti informatika óraszám, különösen a szakképzés területén, alkalmatlan.*
- b. *A digitális írástudáson túlmutató, az adott ágazatban specifikus informatikai alkalmazások, platformok kezelésének képességét biztosító képzési elemek is szükségesek a szakképzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának megőrzése érdekében. Minden szakképzésbe be kell építeni az adott szakmához kapcsolódó ágazati informatikai ismereteket.*

- V. Az informatikai képzések, legyen szó iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzésről nem férhetők hozzá egyenlő eséllyel az ország minden településén, miközben az informatikai szakképzések átlagon felüli elhelyezkedési lehetőséget és kiemelt fizetést garantálnak. Gazdasági és társadalmi érdek, hogy azoknak is elérhetőek legyenek az informatikai képzések, akik számára a nem támogatott képzésbe való bekapcsolódás elérhetetlen. Az informatikai területen elhelyezkedők az átlagot meghaladó fizetéssel, az átlagtól elmaradó adóelkerüléssel és nagyon magas munkaerő-piaci multiplikátor hatással rendelkeznek, így képzésük bármely más képzéssel összehasonlítva hamarabb megtérül, míg foglalkoztatásuk nem terheli a közszférát, mert az informatikusok minden más ágazatnál magasabb arányban foglalkoztatottak a magánszféra által.

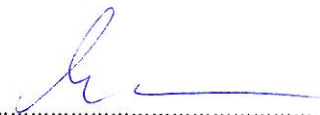
Javaslatok:

- a. *Az informatikai képzések kapcsán az e-learning alkalmazásának lehetőségét a támogatott képzésekre is ki kell terjeszteni és felül kell vizsgálni azt a szabályozást, amely kizárólag a jelenléti képzéseket teszi támogathatóvá.*
 - b. *A rászoruló, hátrányos helyzetűek számára támogatott informatikai képzéseket kell biztosítani, a munkaerőpiacra való visszajutás egyik leghatékonyabb eszközeként.*
 - c. *Növelni kell az informatikai (és egyéb) képzésekbe való beruházás ösztönzését mind a vállalati, mind a munkavállalói oldalon az SZJA és SZHJ visszatérítési szabályozás felülvizsgálatával, amely lehetővé teszi a képzésbe beáramló források megsokszorozását a vállalati és magánforrások becsatornázásával.*
- VI. Az EU 2020 célkitűzések között kiemelt helyen szerepel az EU digitalizálása, mint a nemzetközi versenyképesség és a társadalmi jólét biztosításának egyik fő eszköze. A Digitális Menetrend keretében az EU egy többszereplős kezdeményezést indított el Digital Coalition for Digital Jobs¹ címen, amelynek hazai képviselő szervezete az IVSZ. Ezúton tisztelettel felkérjük Államtitkár urat, hogy fővédnökként képviselje Ön is képzési rendszert a hazai munkaerő-piac megújításában!

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége, a fentiek tekintetében felajánlja Államtitkár Úr részére szakmai támogatását az informatikai szakképesítések fejlesztése, piaci értékének növelése érdekében.

Budapest, 2015. november 30.

Üdvözlettel,



Major Gábor
IVSZ főtítkár

¹ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/grand-coalition-digital-jobs-0>